

Leto 2020 bo leto intenzivnih priprav na obnovo območnih gozdnogospodarskih načrtov

V Sloveniji imamo vzpostavljeno dolgo in uspešno tradicijo sonaravnega gospodarjenja z gozdovi. Zasluge za to ima tudi Oddelek za Gozdarstvo na Biotehniški fakulteti, ki je v minulem letu obeležil 70. obletnico delovanja. Od ustanovitve se je na oddelku izšolalo več kot 2400 strokovnjakov na področju poznavanja gozdnih ekosistemov ter upravljanja in gospodarjenja z njimi. Dandanes pa so pedagoški delavci postavljeni pred drugačne izzive kot njihovi predhodniki. Zaradi hitrih socialnih, ekonomskih in okoljskih sprememb za dobro upravljanje z gozdom ne zadostuje več le tradicionalno gozdarsko znanje, temveč že dalj časa vse bolj stopa v ospredje interdisciplinarnost. Poleg strokovnega znanja morajo imeti diplomanti gozdarstva tudi veliko znanja o upravljanju s sodobno tehnologijo, imeti morajo sposobnosti sodelovanja z laičnimi in strokovnimi javnostmi ter usklajevati različne interese, ki zadevajo gozdove in gozdno krajino.

Les je ogljično nevtralen in obnovljiv material. Pogosto pa ostaja spregledan vidik porabe sintetičnih, na formaldehidu osnovanih lepil, ki so za okolje in zdravje škodljiva, a so v proizvodnji lesnih plošč nepogrešljiva. Avtorji tokrat objavljenega prispevka so raziskovali razpoložljivost tanina in lignina v Evropi, ki bi kot obnovljiva vira lahko vsaj deloma nadomestila najpogosteje uporabljena sintetična lepila.

Objavljamo tudi prispevek, kako okoljski dejavniki vplivajo na prostorsko razporeditev jelenjadi v Poljanski dolini in Polhograjskih dolomitih. V drugi polovici 19. stoletja je bila vrsta v naših gozdovih domnevno iztrebljena, zdaj pa ponovno naseljuje dobro tretjino ozemlja Slovenije. Zaradi težav z objedanjem so tako pri nas kot tudi v tujini že nekaj časa v ospredju konflikti interesov med lovci, nevladnimi organizacijami in gozdarji oz. lastniki gozdov. Z razumevanjem in prilagajanjem okoljskih dejavnikov, ki pozitivno vplivajo na gostoto populacije, bi bilo mogoče vsaj delno načrtovati območja večje gostote. Slednje je pomembno pri gozdnogospodarskih in lovsko upravljaljskih načrtih.

Strateški načrti so pomemben instrument gozdarske politike in pomenijo poglobljeno strokovno podlago za zagotavljanje temeljnih usmeritev in nalog na področju gospodarjenja z gozdovi. V letu 2020 bodo stekle prve priprave za obnovo gozdnogospodarskih načrtov za gozdnogospodarska območja, šestih po vrsti, ki bodo veljavni za obdobje 2021 do 2030. V prejšnjem obdobju so bile v največji mogoči meri upoštevane usmeritve Resolucije o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP), ki je nastal leta 2007. Temeljne strateške usmeritve in prednostne naloge so bile predvsem zagotoviti trajnost donosov gozdov in vseh njihovih funkcij. Kot ključna težava je bila v načrtih nazadnje izpostavljena problematika zagotavljanja izvedbe načrtovanih ukrepov v gozdovih. Ta izziv ostaja nerešen in bo verjetno predmet obravnave tudi v prihajajočem obdobju. Razlogov nezainteresiranosti izvajanja načrtovanega je verjetno več, ne smemo pa pozabiti tudi na dejstvo, da so se lahko pričakovanja družbe od gozdov in gozdarstva spremenila. Zato bi morali novi strateški načrti nastajati zelo participativno, v čim tesnejšem sodelovanju z različnimi deležniki. Ali je to mogoče doseči v enem letu?

Mitja Skudnik in Polona Hafner